

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2014-4-37

(Önaraştırma)

Karar Sayısı : 14-28/572-251

Karar Tarihi : 13.08.2014

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI

Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Dr. Ali Fuat KOÇ, İbrahim Ethem SEZER, Nesibe ARSLAN

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Sino Mermer Ltd. Şti.

Famas Plaza A Blok K:5 No:19 Okmeydanı/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : Gemlik Liman ve Depolama İşletmeleri A.Ş.

Ata Mah. Liman Cad. No:12 Gemlik/Bursa

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Gempport Limanı'nda konteyner yükleme ve boşaltma hizmeti alan firmaların, lashing hizmetini Gemlik Liman ve Depolama İşletmeleri A.Ş.'nin lashing firması dışında herhangi bir firmadan almasına izin verilmediği ve bu uygulama sonucunda lashing hizmetleri fiyatlarının arttığı iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle; Gemlik Liman ve Depolama İşletmeleri A.Ş.'nin (GEMPORT); Gempport Limanı'nda konteyner yükleme ve boşaltma hizmeti alan firmaların, konteyner içinde oluşabilecek hasarları önlemek için ahşap kasalarla bağlama ve sağlamlaştırma işlemi olarak tanımlanan "lashing" hizmetini, anlaştığı lashing firması dışında herhangi bir firmadan almasına izin vermediği ve bu uygulama sonucunda söz konusu hizmetin fiyatının arttığı iddia edilmiştir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 05.06.2014 tarihinde giren başvuru üzerine hazırlanan 13.06.2014 tarih ve 2014-4-37/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 25.06.2014 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (4) Söz konusu karar uyarınca düzenlenen 08.08.2014 tarih ve 2014-4-37/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (5) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, dosya konusu iddialara yönelik olarak şikayet edilen teşebbüs hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

- (6) Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, ilgili ürün pazarı "konteyner içi yüklerin sabitlenmesi (lashing) hizmetleri pazarı"; ilgili coğrafi pazar ise "Bursa Gemlik Bölgesi" olarak tespit edilmiştir.

I.2. Tespitler ve Değerlendirme

I.2.1. Lashing Hizmetleri Pazarında Rekabetin Kısıtlandığı İddiasına Yönelik Değerlendirme

- (7) Gempport Limanı'nda lashing hizmetlerinin sadece anılan limanın anlaşmalı lashing firmasından alınabildiği, ihracatçı teşebbüslerin tercih ettiği lashing firmalarının Gempport Limanı'na sokulmadığı böylece lashing hizmetlerinde rekabetin kısıtlandığı yönündeki hakim durumun kötüye kullanılması olarak özetlenebilecek tek taraflı eylemler 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesi kapsamında incelenmiştir.
- (8) Söz konusu kanun maddesi anlamında ihlalden söz edebilmek için incelenen teşebbüsün hakim durumda bulunması ve davranışının kötüye kullanma niteliğinde olması şartlarının bir arada sağlanması gerekmektedir. Dosya kapsamında, öncelikle başvuru konusu davranışın kötüye kullanma niteliğinde olup olmadığı incelenmiştir.

14-28/572-251

- (9) Şikâyetçi tarafından ileri sürülen ilk iddiaya ilişkin olarak GEMPORT tarafından Kuruma gönderilen yazıda;
- 01.01.2014 tarihinde önce lashing hizmetlerinin, Gempport Limanı'ndan hizmet alan müşterilerin kendi tercih ettiği lashing firmaları veya kendi çalışanları tarafından yerine getirilebildiği, ancak söz konusu uygulamaların Gempport Limanı'ndaki iş sağlığı ve güvenliği ile limanın genel güvenliğini tehdit ettiğini, ayrıca lashing hizmetleri konusundaki kaliteyi düşürdüğü,
  - İşyerinde meydana gelebilecek her türlü kaza, kayıp ve hasarları önleme ve gümrük mevzuatı başta olmak üzere bütün yasalara ve ulusal/uluslararası limancılık kurallarına aykırılık oluşmaması için gerekli tüm tedbirleri almanın sorumlulukları dâhilinde olduğu, bu riskleri bertaraf etmek adına lashing hizmetlerinin Gempport Limanı bünyesinde SLS İlaçlama ve Liman Hizmetleri San. ve Ticaret A.Ş. (SLS) isimli firma tarafından verilmeye başlandığı, bu şekilde lashing hizmetlerinin daha iyi denetlenebileceği, söz konusu kararın ticari değil operasyonel olduğu,
  - Gempport Limanı sahasında lashing hizmetini sunan SLS firmasının belirlenmesinde, ihale usulünün uygulandığı ve isteyen her firmanın ihaleye girebildiği,
  - Lashing hizmetinin sadece Gempport Limanı sahası içerisinde talep edilmesi halinde SLS firması tarafından verilmesi zorunluluğunun bulunduğu, müşterilerin Gempport Limanı sahası dışarısında lashing hizmetini istedikleri herhangi bir firmadan alabilecekleri, müşterilerin boş konteynerleri kendi sahalarında doldurarak lashing yapabilecekleri, bu konuda herhangi bir zorlama yapmadıkları, ayrıca fiyatlarda herhangi bir artışın gerçekleşmediği ifade edilmiştir.
- (10) GEMPORT, Gempport Limanı'nı Gemlik Kaymakamlığı ile yaptığı "Kullanma İzni Sözleşmesi" temelinde işletmektedir. Söz konusu sözleşmenin 8. maddesine göre GEMPORT, Gempport Limanı'nın değerini düşürmeyecek, özelliğini ve verim gücünü bozmayacak önlemleri almak, tedbirsizlik, ihmal, kusur gibi nedenlerle meydana gelebilecek zarar ve ziyandan sorumludur. Aynı sözleşmenin 9. maddesinde ise benzer şekilde, GEMPORT tarafından Gempport Limanı'nın kullanılması sırasında çevre ve deniz kirliliğinin önlenmesi ile ormanların korunması için gerekli önlemler alınacağı ve ilgili mevzuatın titizlikle uygulanacağı düzenlemesi getirilmiştir.
- (11) Yukarıda belirtilen sözleşmede yer alan sorumluluk hükümleri dikkate alındığında, lashing hizmetlerinin Gempport Limanı'nda sadece SLS firması tarafından verilmesi zorunluluğu getirilmesinde, GEMPORT'un gerekli denetim ve gözetim yükümlülükleri kapsamında meşru ticari menfaatinin olduğu değerlendirilmektedir. Nitekim GEMPORT'un, SLS firması ile yaptığı "Yük Sabitleme (Lashing) Sözleşmesi"nin "tarafaların yükümlülükleri" başlıklı 5.1. bölümü; (.....) düzenlemesini ihtiva etmektedir. Söz konusu düzenlemeden de anlaşıldığı üzere, GEMPORT firması (gönderdiği bilgi yazısında da ifade ettiği üzere) lashing hizmetinden kaynaklanabilecek hukuki ve cezai sorumluluk hallerini SLS ile yapmış olduğu anlaşma ile bertaraf etmek istemiştir.
- (12) Esasen, benzer bir konu ile ilgili alınan 18.10.2011 tarih ve 11-53/1358-483 sayılı Kurulumuz kararında da yer verildiği üzere, konteyner yükleme hizmetinin önemli bir parçası olan lashing hizmetlerinin liman işletmecisi teşebbüs bünyesinde sunulmasının etkinlik ve güvenlik açısından gerekli, liman hizmetleri kapsamında makul olduğu ve hâkim durumun kötüye kullanılması niteliğinde olmadığı değerlendirilmektedir.
- (13) Bunların yanı sıra dosya mevcudu bilgilere göre, GEMPORT lashing hizmetlerinin SLS firmasından alınmasını sadece Gempport Limanı sahasında zorunlu tutmakta, müşterilerinin lashing hizmetini liman dışarısından almasını engellememektedir. Bu kapsamda, müşteriler Gemlik bölgesinde yer alan Borusan ve Roda Limanlarından da lashing hizmetini tedarik edebilmektedirler. Söz konusu alternatif kanallar hem şikâyetçi hem de GEMPORT tarafından dile getirilmiştir.
- (14) Bu noktada değinilmesi gereken bir başka husus ise, GEMPORT ile SLS arasındaki

14-28/572-251

sözleşmenin (.....) yıl süreli olduğu, bundan sonraki yıllarda başka lashing firmaları ile de çalışılmasının mümkün olduğudur.

- (15) Sonuç olarak, GEMPORT firmasının güvenlik ve etkinlik gerekçeleri ile Gemlik Limanı'nda lashing hizmetleri konusunda sadece SLS firması ile anlaşmasının ve bu anlaşmanın (.....) yıllığına yapılmış olması karşısında lashing hizmetlerinin Gempport Limanı'nda sadece SLS tarafından sunulmasının hâkim durumun kötüye kullanılması niteliğinde olmadığı anlaşılmıştır.

I.2.2. Aşırı Fiyat İddiasına Yönelik Değerlendirme

- (16) Başvuruda, ayrıca Gempport Limanı'nda lashing hizmetlerinin sadece GEMPORT firmasının anlaşmalı olduğu teşebbüsten alınması sonucunda, ücretlerin yükseldiği iddia edilmiştir.
- (17) Esasen, liman hizmetleri pazarı bakımından, limanların buldukları pazarların sıklıkla doğal tekel özelliği göstermeleri, aşırı fiyatlamaya müdahaleyi haklı gösterse de, inceleme konusu dosya bakımından özellikle işletme hakkının devralındığı ilk yıllarda işi geliştirme, verimli ve etkin kılma amaçlı yatırımların önem kazanması nedenleriyle, mevcut fiyat düzeyine müdahalenin yaratacağı olası zararın, kısa dönemli fiyat düşüşleri ile sağlanacak fayda ile telafi edilemeyeceği ve bu sebeple, içinde bulunulan zaman zarfında anılan pazarda geçerli fiyat düzeyine müdahaleden kaçınılmasının daha uygun bir yaklaşım olacağı sonucuna ulaşılmıştır.
- (18) Bu çerçevede, GEMPORT tarafından lashing hizmetleri pazarında rekabetin kısıtlanması ve aşırı fiyat uygulanması suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (19) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.